

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-5059/2021

Zagreb, 17. rujna 2021.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Josip Leko, predsjednik Vijeća, te suci Snježana Bagić i Branko Brkić, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi za zaštitu izbornog prava Svetlane Pranjić iz Novog Čemince, na sjednici održanoj 17. rujna 2021. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba Svetlane Pranjić, kandidatkinje na listi grupe birača nositelja Rade Vidića na dopunskim izborima za članove Općinskog vijeća Općine Čeminac iz reda pripadnika nacionalne manjine, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda, izjavljena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Osječko-baranjske županije klasa: 013-01/21-01/39, ur.broj: 2158/14-24-21-7 od 11. rujna 2021.

Obrazloženje

1. Svetlana Pranjić, kandidatkinja na listi grupe birača nositelja Rade Vidića na dopunskim izborima za članove Općinskog vijeća Općine Čeminac iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine (u daljnjem tekstu: žaliteljica) podnijela je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 013-01/21-01/39, ur.broj: 2158/14-24-21-7 od 11. rujna 2021.

Osporenim rješenjem ŽIP-a odbijen je kao neosnovan prigovor žaliteljice protiv rješenja Općinskog izbornog povjerenstva Općine Čeminac (u daljnjem tekstu: OIP), donesenog u postupku kandidiranja na dopunskim izborima za članove Općinskog vijeća općine Čeminac iz reda pripadnika srpske manjine, kojim je prihvaćena i objavljena kandidacijska lista Hrvatske narodne liste - HNL nositelja Boška Maravića klasa: 013-03/21-01/0022, ur.broj: 2100/05-08-21-1 od 7. rujna 2021.

Jedna od kandidatkinja na navedenoj listi bila je Zorica Bat, za koju je 8. rujna 2021., dan nakon isteka roka za predaju prijedloga kandidacijskih lista (7. rujna 2021. u 24,00 sata), kada je ta lista već objavljena kao pravovaljana, Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP) utvrdilo (i o tome obavijestilo OIP) da ne može biti kandidatkinja, budući da već ima svojstvo vijećnice u Općinskom vijeću Općine Čeminac. Uslijed navedenog OIP je pozvao predstavnika kandidacijske liste HNL-a na uklanjanje uočenog nedostatka, što je odmah i učinjeno (umjesto Zorice Bat predložena je Nada Nedić) te je izmijenjena i na službenoj mrežnoj stranici Općine Čeminac objavljena pravovaljana lista klasa: 013-03/21-

01/0022, ur.broj: 2100/05-08-21-4 od 8. rujna 2021., uz naznaku da se prethodna objava povlači.

2. U žalbi se ističe kao neprihvatljivo da ŽIP u postupanju OIP-a ne nalazi ništa sporno te da u osporenom rješenju upućuje na odluku Ustavnog suda broj: U-VIIA-2158/2017 od 15. svibnja 2017. (www.usud.hr).

Kako smatra žaliteljica, Zakonom o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) propisano je za koje osobe postoji zabrana kandidiranja, pri čemu se aktualno članstvo u predstavničkom tijelu ne spominje kao zapreka. Žaliteljica stoga drži da nadležni OIP nije bio dužan pozvati predstavnika HNL-a na bilo kakve ispravke kandidacijske liste, jer je ona u svemu bila podnesena u skladu s odredbama ZoLI-ja.

Žaliteljica predlaže da Ustavni sud njezinu žalbu usvoji te da kandidacijsku listu od 7. rujna 2021., s kandidatkinjom Zoricom Bat, odbije, a kandidacijsku listu od 8. rujna 2021., s kandidatkinjom Nadom Nedić, odbaci, budući da je dostavljena nakon isteka roka za predaju kandidacijskih lista.

Žalba nije osnovana.

3. Iz osporenog rješenja i cjelokupne dokumentacije koja je dostavljena uz žalbu razvidne su sljedeće činjenice relevantne za rješavanje konkretnog izbornog spora koje se iznose kronološki.

3.1. OIP je 6. rujna 2021. zaprimio prijedlog kandidacijske liste HNL-a nositelja Boška Maravića, s predloženim kandidatima: Boško Maravić, Tamara Čakarević, Nikola Martić i Zorica Bat.

Kandidacijska lista je prihvaćena kao pravovaljana i objavljena 7. rujna 2021. na službenoj mrežnoj stranici Općine Čeminac.

3.2. Telefonskim pozivom iz DIP-a (gđe. Čović, kako stoji u očitovanju OIP-a) od 8. rujna 2021. predsjednik OIP-a upozoren je da je Zorica Bat vijećnica u Općinskom vijeću Općine Čeminac te da zbog toga ne može biti kandidirana na dopunskim izborima, sukladno Uputi DIP-a klasa: 013-06/21-01/90, ur.broj: 507-03/02-21-14 od 25. kolovoza 2021. Predsjednik OIP-a također je obaviješten da HNL umjesto predložene Zorice Bat treba predložiti drugu osobu.

3.3. OIP je o tome obavijestio HNL te je on dostavio novi prijedlog, s novom kandidatkinjom pod rbr. 4, Nadom Nedić, kao i uvjerenje da se protiv Nade Nedić ne vodi kazneni postupak (izdano 8. rujna 2021.).

3.4. Obavljena je izmjena liste te je 8. rujna 2021. objavljena na službenoj mrežnoj stranici Općine Čeminac pravovaljana kandidacijska lista HNL-a nositelja Boška Maravića, s predloženim kandidatima: Boško Maravić, Tamara Čakarević, Nikola Martić i Nada Nedić, uz napomenu da se "prethodna objava povlači".

3.5. Žaliteljica je 9. rujna 2021. podnijela prigovor ŽIP-u i DIP-U (ujedno i kaznenu prijavu Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske protiv predsjednika i članova OIP-

a), u kojem, među ostalim, navodi da je i sama, vidjevši spomenute objave kandidacijskih lista, osobno postavila upit DIP-u, te dobila pojašnjenje da osoba koja obnaša dužnost člana predstavničkog tijela ne bi mogla biti kandidat na dopunskim izborima za isto predstavničko tijelo, zbog mogućnosti da na taj način raspolaže dvama mandatima u istom predstavničkom tijelu, što je protivno propisima Republike Hrvatske.

U prigovoru žaliteljica, osim navedenog, postavlja pitanje kada je "nova" kandidatkinja Nada Nedić zatražila i dobila uvjerenje da se protiv nje ne vodi kazneni postupak.

3.6. Nadležni ŽIP odbio je prigovor rješenjem od 11. rujna 2021., uz obrazloženje da je OIP spornu kandidacijsku listu zaprimio 6. rujna 2021., pa je do isteka roka za predaju kandidacijskih lista, 7. rujna 2021. u ponoć, imao dovoljno vremena provjeriti njezinu valjanost te je trebao do isteka navedenog roka pozvati HNL na uklanjanje uočenog nedostatka. OIP, međutim, nije tako postupio, već je pozvao HNL na uklanjanje nedostatka tek po isteku roka za podnošenje kandidatura. HNL je pogrešku ispravio odmah po pozivu, pa je objavljena nova kandidacijska lista.

Stoga ŽIP smatra da OIP nije postupio pravodobno, već naknadno, ali kako je nedostatak postojao već prije isteka roka za kandidiranje te kako je HNL odmah reagirao i ispravio nedostatak, kao i s obzirom na stajalište iz odluke Ustavnog suda broj: U-VIIA-2158/2017 od 15. svibnja 2017., drži da prigovor valja odbiti.

3.7. Protiv navedenog rješenja žaliteljica je podnijela žalbu Ustavnom sudu u kojoj ističe prigovore već izložene u točki 2. obrazloženja ove odluke, a koji se svode na tvrdnju da za aktualne članove predstavničkih tijela nema zabrane kandidiranja na dopunskim izborima za isto predstavničko tijelo, te na tvrdnju da OIP nije trebao pozivati HNL ni na kakve ispravke, već je trebao kandidacijsku listu od 7. rujna 2021., s kandidatkinjom Zoricom Bat, odbiti, a kandidacijsku listu od 8. rujna 2021., s kandidatkinjom Nadom Nedić, odbaciti kao nepravodobnu. Budući da OIP nije tako postupio, žaliteljica to zahtijeva od Ustavnog suda.

4. Ustavni sud podsjeća na činjenicu da je provođenje izbora strogo formalan postupak (odluka Ustavnog suda broj: U-VIIA-2820/2009 od 6. lipnja 2009., "Narodne novine" broj 67/09.).

Člancima 21. i 22. ZoLI-ja propisano je:

"Rok za kandidiranje
Članak 21.

(1) Kandidacijske liste i kandidature moraju prispjeti nadležnom izbornom povjerenstvu u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

(2) Nadležno izorno povjerenstvo pri zaprimanju kandidacijskih lista i kandidatura provjerit će jesu li one podnesene sukladno odredbama ovoga Zakona i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva.

(3) Ako nadležno izorno povjerenstvo ocijeni da kandidacijska lista ili kandidatura nije podnesena u skladu s odredbama ovoga Zakona, pozvat će podnositelja da u roku od 48 sati, a najkasnije do isteka roka za kandidiranje, ukloni uočene nedostatke.

(4) Nadležno izborno povjerenstvo može podноситelju kandidacijske liste i kandidature odrediti i kraći rok za uklanjanje nedostataka ako rok za kandidiranje istječe za manje od 48 sati.

Utvrđivanje pravovaljanosti i prihvatanje kandidacijskih lista i kandidatura
Članak 22.

(1) Nadležno izborno povjerenstvo utvrđuje pravovaljanost predloženih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Pravovaljane kandidacijske liste, odnosno kandidature nadležno izborno povjerenstvo će prihvatiti, a nepravodobne i nepravovaljane kandidacijske liste, odnosno kandidature rješenjem će odbaciti, odnosno odbiti.

(3) Pri utvrđivanju pravovaljanih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura nadležno izborno povjerenstvo postupit će u korist zaštite postupka kandidiranja, odnosno prava predlaganja kandidacijskih lista i kandidatura."

5. Predmet konkretnog izbornog spora jest pitanje je li OIP postupio u skladu s citiranim odredbama ZoLI-ja te je li prigovor žaliteljice opravdano odbijen rješenjem nadležnog ŽIP-a od 11. rujna 2021., koje se osporava žalbom Ustavnom sudu.

Iz osporenog rješenja, kao i iz cjelokupne dokumentacije dostavljene Ustavnom sudu proizlazi, prema stajalištu Ustavnog suda, da OIP nije pravodobno postupio u skladu s člankom 21. ZoLI-ja, ali je naknadno, po upozorenju i uputama DIP-a, postupio u skladu sa smislom i svrhom članaka 21. i 22. ZoLI-ja, ujedno (*mutatis mutandis*) i sa stajalištem Ustavnog suda izraženim u odluci broj: U-VIIA-2158/2017 od 15. svibnja 2017., u kojem se ističe potreba postupanja u korist zaštite postupka kandidiranja odnosno prava predlaganja kandidacijskih lista pozivanjem na uklanjanje uočenih nedostataka, u smislu članka 22. stavka 3. ZoLI-ja.

6. Slijedom navedenog, Ustavni sud je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) donio odluku kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Josip Leko, v. r.